

ROK ŽATVY¹

(zamyslenie nad rokom 2020 – krátené)

Každý kto analyzuje, či hodnotí, sa na vec alebo udalosť snaží pozerat' s nadhľadom. Akoby na nich pozeral zhora, videl príčiny, následky a začudovane povedal: „Pozrite, v skutočnosti je to tak!“ Ale ako správne hodnotiť, keď sa sám nachádzam v tých istých vodách? Búrka sa ešte neskončila, a my nevieme, aká bude nasledujúca vlna. Sme len svedkami tajomstva, ktoré nad nami uskutočňuje Boh svojou starostlivosťou o nás, ktorej nerozumieme. Preto všetko povedané môže byť iba subjektívnym, osobným vnímaním.

Rok 2020 bol pre súčasnú spoločnosť nesmierne ťažký. Priniesol skúšky, na ktoré sme neboli pripravení. Keď sa ohliadnem za seba, vidím zvláštne veci. Navonok, ako hlavnú udalosť roka, všetci pomenujú pandémiu. V skutočnosti na prvom mieste nie je pandémia, ale naše správanie sa vo vzťahu k nej. Lepšie povedané, názorové vzplanutia v spoločnosti, ktoré pandémiu sprevádzali od jej samotného začiatku až do dnešných dní.

Spočiatku skoro nikto neveril, že nejaká pandémia je vôbec možná. Civilizácia, pokrok, veda, došli sme tak ďaleko: aký tam vírus?! Pán nám ukázal našu nedbanlivosť. Odvykli sme si od vážnych otrasov. Zvykli sme si, že môže cestovať a chodiť, kde chceme, a naše chrámy sú len na niekoľko krokov od nás. Keď sa objavili prvé informácie o koronavíruse, mysleli sme si, že sa nás to netýka. Že je to akoby legenda o lochneskej príšere, o ktorej síce hovoria, ale ktorú reálne nikto nevidel.

Zrazu sa príšera objavila v našej tesnej blízkosti a nám prestalo byť do smiechu. Nemocnice sa preplnili. „Záchranky“ nestíhali. Tí, ktorí sa ocitli v intenzívnej starostlivosti lekárov a boli oživovaní, jeden za druhým zomierali. Tí, ktorí chorobu prekonali, znášajú jej následky, najmä poškodenie pľúc. V spoločnosti sústavne prebiehala polemika: Je to naozaj vírus? Načo sú nám nejaké rúška? Načo karanténne opatrenia?

¹ [Год жатвы / Православие.Ru \(pravoslavie.ru\)](http://Год жатвы / Православие.Ru (pravoslavie.ru))

Osobitnou skúškou bola rozsiahla izolácia a prechod žiakov na dištančné vzdelávanie. Mnohí to obdobie znášali veľmi ťažko. Strhli sa rodinné hádky. Skúsenosť izolácie ukázala, že sme si odvykli od vzájomných vzťahov. Nevieme, ako s deťmi tráviť čas, ani ako organizovať domáce bohoslužby, a vôbec, len málokto vie, čo to je. Situácia sa ešte zhoršila, keď chrámy a kláštory boli zatvorené pre hromadné návštevy.

Ľudia sa vynašli. Ponorili sa do sociálnych sietí, do samotných hlbín internetu. Čo tam našli? „Demaskovanie“ pandémie. Zistili, že koronavírus nie je nejako zvlášť nebezpečný, že pandémia je len zásterka nejakého „hrozného masového experimentu“. Niektoré „múdre hlavy“ sa poponáhľali odhaliť „tajomstvá“ toho, čo sa uskutočňuje, a na internete vyhľadávali a pozerali videa s tzv. senzáciami. Na povrch vyplávali obavy z antikrista, ktorý sa k nám nepozorovane prikráda. A za najviac nenápadný vynález toho antikrista sa začal považovať tiež nenápadný „tekutý čip“, zavádzaný do človeka cez vakcínu.

„Objavy“ dosiahli cieľ. Ľudia sa rozdelili. Vypukla rozhorčená polemika. Opačná mienka sa často považovala za postoj nepriateľa. Všade sa šírili „tajomstvá“. Lekárov vinili z nakazenia mníchov a duchovných, a mníchov a duchovných, ktorí dodržiavali karanténne opatrenia vinili zo zradenia Krista.

Výsledkom je, že bolo otrasené láskou. Aj bez toho slabá v našich srdciach, sa začala vytrácať aj tam, kde by sa zvlášť mala prejavovať. Tam, kde je odveko prijaté navzájom sa podporovať a chrániť, čiže počas vojen, otrasov a nešťastí. Ľudia sa podelili na rôzne tábory, na zástancov a odporcov základných hygienických noriem. Sociálne siete sa zaplnili hádkami, vzájomným sa hryzením a nadávkami, vzájomným odsudzovaním.

V celku bol rok 2020 rokom neúmerne rastúcich apokalyptických nálad. Niekde väčších než v deväťdesiatych rokoch. Vtedy sa tiež objavovali príznaky „prichádzajúceho antikrista“, no vtedy nebol internet, doslova vietor, ktorý malú iskru rozduchal do obrovského požiaru. Dnes je hocaké vyjadrenie v sieti schopné mnohých nakaziť a zachvátiť horšie, než samá pandémia. Dokonca aj veriaci, ktorí čítali a počúvali rôznych „analytikov“ kvôli „tajomnej“ pandémie hovorili: „Mysleli sme si, že sa nedožijeme posledných časov. Ale teraz, zdá sa, nadišiel čas“. Vrchol apokalyptických nálad sa prejavil v extrémnych výrokoch dokonca až prekliatím tých, čo nesúhlasia, a potom v otvorenom prechode do rozkolu niektorých duchovných, na bodáky proti tým, ktorí prijali karanténne opatrenia. Súdiac podľa všetkého, je pred nami veľa ďalších drobných rozkolov pri tých najmenej očakávaných okolnostiach.

Rok 2020 tak prešiel ako rok rozdeľovania a hádok. Hádalo sa o koronavíruse, o karanténe, o rúškach, aj o tom, ako správne počas pandémie prijímať, a či je aplikovanie dezinfekcie zneuctením sviatosti.

Tak sa stalo, že sa hádalo aj o mnohom inom. O duchovnom vzdelávaní, psychológii a PR technológiách, o duchovných, ktorí kňazstvo sami opustili, ale aj tých, koho kňazstva zbavili. O vakcíne a tom, ako ju prijať. Spomínam si na piaty sen Rodiona Razkoľnikova: „Všetci sa báli a vzájomne si nerozumeli, každý si myslel, že on jediný má pravdu, trápil sa, keď pozeral na iných, bil sa do hrude a zalamoval rukami. Nevedeli, koho a ako súdiť, nevedeli sa zhodnúť, čo považovať za zlo, čo za dobro. Nevedeli, koho obviňovať, koho ospravedlniť... V mestách celý deň bili na poplach. Všetkých zvolávali, ale kto a prečo zvoláva nikto nevedel, všetci sa báli. Zanechali svoje obvykle remeslá, lebo každý predkladal svoje názory, svoje úpravy, a nevedeli sa zhodnúť, poľnohospodárstvo sa zastavilo. Na niektorých miestach sa ľudia zgrupovali, na niečom sa dohodli a prisahali, že sa nerozídu. No hneď začali robiť niečo úplne iné, než teraz zamýšľali, začali sa navzájom obviňovať, bili sa a rezali“.

Nie skúšky z roku 2020 sa ukázali ako mimoriadne silné, vôbec nie, to my sme sa ukázali ako mimoriadne slabí. Vlastne, čo sú udalosti minulého roka v porovnaní s tým, čo znášali naši otcovia, dedovia a pradedovia? Boli prenasledovaní, zažili zatváranie chrámov (nie na mesiac, ale desiatky rokov), zažili represie, každodennú prácu za drobné (aj drinu v kolchoze bez výplaty), vojnu a hlad, obnovu krajiny, a potom aj jej rozpad. No nikto z nich neprepadal

panike vo všetkom vidiac intrigy antikrista. Znášali to, čo Boh poslal. Bolo treba brániť vlast', povstali ako jeden a šli na front. Bolo treba ísť do Kolymi², šli a zomierali. Ak ich kvôli tomu, že vyznali vieru stávali k múru, s tichou modlitbou a slzou šli a postavili sa. Ich duše ako jasné plamienky lampy, ako hviezdy uprostred nočnej oblohy osvietili temný život vtedajšej bezbožnej spoločnosti. Ich modlitbami, ich utrpením bola znovuzrodená Cirkev, na ich krvi vyrástli nové chrámy a vstali z mŕtvych chrámy, ktoré boli zatvorené. A my, sotva sme počuli o rúškach a karanténe, prepadli sme panike a začali sme kričať: „Neslýchané prenasledovanie Cirkvi“. Keby sme len kútikom oka videli život našich otcov, dedov a pradedov, pochopili by sme, nakoľko sme rozmazaní a skazení.

Možnože Pán na nás dopustil tieto skúšky, aby ukázal, čo je v nás, nakoľko sme zraniteľní, prehnane úzkostliví a vzájomne netolerantní. A možno konečným cieľom skúšky je preveriť, či máme v srdci lásku. Láska je Kristovým duchom. „*ak niekto nemá Kristovho ducha, ten nie je Jeho*“³.

Na pozadí všetkých pokušení roku 2020 sa uskutočňovalo aj niečo úžasné, oveľa svetlejšie. Našlo sa aj nemalo takých, kto nerobil rozruch na sociálnych sieťach, ale ďalej žil v Kristovi a s Kristom, kto nereptal a ďalej sa modlil, kto obetavo šiel k chorým a infikovaným. Lekári aj duchovní (aj oni si obliekli špeciálne ochranné obleky, aby trpiacim mohli dať prijímať) sa nešetrili. Nakoľko sa im nie vždy podarilo ochrániť, aj jedni aj druhí sa infikovali, zomierali, obetujúc svoj život kvôli druhým.

Pre niektorých tak rok 2020 bol rokom apokalyptických obáv, a pre iných rokom obetavosti a odvahy. Jedni sa s penou pri ústach, nezakrytých rúskom, hádali o tajných sprisahaniach svetovej vlády, o tekutom čipe, o tajomstvách pandémie, druhí sa mlčky obetovali a snažili zachrániť koho sa dalo. V tom roku nás opustilo veľké množstvo pastierov.

V tom roku sme sa snažili mnohému naučiť.

Po prvé, vážnemu vzťahu k životu. Váž si každý deň, ktorý ti Boh daroval. Každý deň sa modli k Bohu, konaj dobro, staraj sa o milovaných a blízkych. Na ďalší deň ti už Boh možno neodpustí.

Po druhé, viac sme si začali vážiť chrám a bohoslužby. Potom, čo sme prežili karanténu a dočasné odlúčenie od chrámu na sviatosti pozeráme po novom. Prijatie svätých Kristových Darov nie je zvykom obyčajného charakteru, ktoré dostaneme vždy, keď sa nám zachce, ale drahocenný moment stretnutia s Pánom, a to stretnutie si ešte treba zaslúžiť.

Po tretie, učili sme sa disciplíne. Ako v armáde, bez ďalšieho vysvetľovania, keď povedia nasad'te si rúška a používajte dezinfekciu, znamená to, že tak treba robiť.

Každá skúška je Božím navštívením. Boh nás navštevoval celý rok! Znamená to, že je pri nás. Ukázal nám naše slabosti, aby sme sa naučili nad sebou pracovať, pritom nás neopustil. Preto by sme sa do budúcnosti nemali báť – s nami Boh, ktorý na nás nedopusti skúšky, čo nám nie sú na osoh.

² Kolyma je historická oblasť na Ruskom ďalekom východe. Meno je odvodené od rieky Kolymy. Kolyma sa stala známou predovšetkým vďaka desiatkam táborov nútených prác, takzvaných gulagov.

³ Rim 8, 9.